

Kodeksowa regulacja kar administracyjnych

mgr Paweł Majczak

Sankcje prawne zabezpieczające wykonanie obowiązku

Sankcja prawna – negatywne następstwa niewykonania obowiązku/konsekwencje prawne naruszenia nakazów i zakazów.

Podział sankcji:

- Represyjna
- Egzekucyjna
- Nieważności

Podział sankcji administracyjnych:

- Kary administracyjne
- Administracyjne kary o charakterze niepieniężnym
- Sankcja egzekucji

Definicja legalna kary administracyjnej

„Przez administracyjną karę pieniężną rozumie się określoną w ustawie sankcję o charakterze pieniężnym, nakładaną przez organ administracji publicznej, w drodze decyzji, w następstwie naruszenia prawa polegającego na niedopełnieniu obowiązku albo naruszeniu zakazu ciążącego na osobie fizycznej, osobie prawnej albo jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej” (art. 189b k.p.a.)

Kara administracyjna nie jest karą *sensu stricto*

Najważniejsze rozwiązania wprowadzone nowelizacją

- Wprowadzenie zasad wymiaru sankcji administracyjnych o charakterze pieniężnym
- Określenie sytuacji, w których organ może albo musi odstąpić od wymierzenia kary
- Wprowadzenie zasady, zgodnie z którą strona nie może być ukarana, gdy do naruszenia prawa doszło wskutek siły wyższej
- Unormowania o charakterze intertemporalnym
- Regulacje odnoszące się do zbiegu sankcji a także przedawnienia ich ustalania i egzekwowania
- Określenie zasad udzielania ulg w wykonaniu kar

Aspekty nowych regulacji k.p.a. dotyczące kar administracyjnych dotyczą

- przesłanek wymiaru administracyjnej kary pieniężnej,
- odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej lub udzielenia pouczenia,
- terminów przedawnienia nakładania administracyjnej kary pieniężnej,
- terminów przedawnienia egzekucji administracyjnej kary pieniężnej,
- odsetek od zaległej administracyjnej kary pieniężnej,
- udzielania ulg w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej

Przepisy k.p.a. stosuje się tylko wtedy, gdy któryś z wskazanych aspektów regulacji dotyczącej kar nie został objęty regulacją ustawy odrębnej.

Stosunek zasad ogólnych kar w k.p.a. do przepisów odrębnych - przykład

„Do kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.)” - art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 20 maja 2016 r., o efektywności energetycznej

„Przy ustalaniu wysokości administracyjnej kary pieniężnej wojewódzki inspektor ochrony środowiska uwzględnia rodzaj naruszenia i jego wpływ na życie i zdrowie ludzi oraz środowisko, okres trwania naruszenia i rozmiary prowadzonej działalności oraz bierze pod uwagę skutki tych naruszeń i wielkość zagrożenia” - art. 199 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (przepis zawiera dyrektywy wymiaru kary)

Dyrektywy wymiaru kary administracyjnej

- Wymierzając administracyjną karę pieniężną, organ administracji publicznej bierze pod uwagę:
 - wagę i okoliczności naruszenia prawa, w szczególności potrzebę ochrony życia lub zdrowia, ochrony mienia w znacznych rozmiarach lub ochrony ważnego interesu publicznego lub wyjątkowo ważnego interesu strony oraz czas trwania tego naruszenia;
 - częstotliwość niedopełniania w przeszłości obowiązku albo naruszania zakazu tego samego rodzaju co niedopełnienie obowiązku albo naruszenie zakazu, w następstwie którego ma być nałożona kara;
 - uprzednie ukaranie za to samo zachowanie za przestępstwo, przestępstwo skarbowe, wykroczenie lub wykroczenie skarbowe;
 - stopień przyczynienia się strony, na którą jest nakładana administracyjna kara pieniężna, do powstania naruszenia prawa;
 - działania podjęte przez stronę dobrowolnie w celu uniknięcia skutków naruszenia prawa;
 - wysokość korzyści, którą strona osiągnęła, lub straty, której uniknęła;
 - w przypadku osoby fizycznej - warunki osobiste strony, na którą administracyjna kara pieniężna jest nakładana.

Odstąpienie od wymierzenia kary a przypadek, gdy do naruszenia prawa doszło wskutek działania siły wyższej

Obligatoryjne

Organ musi odstąpić od kary, gdy:

- Waga naruszenia jest znikoma a strona zaprzestała naruszenia lub
- Strona została prawomocnie ukarana za to samo zachowanie i spełnione są cele kary administracyjnej

Fakultatywne

Organ może odstąpić od kary, gdy:

- Strona usunęła naruszenie lub powiadomiła właściwe podmioty o tym naruszeniu **i jednocześnie**
- Zostaną spełnione cele kary administracyjnej

Przedawnienie

- Administracyjna kara pieniężna **nie może zostać nałożona**, jeżeli upłynęło **pięć lat** od dnia naruszenia prawa albo wystąpienia skutków naruszenia prawa.
- Przepisu § 1 nie stosuje się do spraw, w przypadku których przepisy odrębne przewidują termin, po upływie którego nie można wszcząć postępowania w sprawie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej lub stwierdzenia naruszenia prawa, w następstwie którego może być nałożona administracyjna kara pieniężna.
- Administracyjna kara pieniężna **nie podlega egzekucji**, jeżeli upłynęło **pięć lat** od dnia, w którym kara powinna być wykonana.

Udzielanie ulg w wykonaniu kary

Organ administracji publicznej, który nałożył administracyjną karę pieniężną, na wniosek strony, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem publicznym lub ważnym interesem strony, może udzielić ulg w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej przez:

- 1) odroczenie terminu wykonania administracyjnej kary pieniężnej lub rozłożenie jej na raty;
- 2) odroczenie terminu wykonania zaległej administracyjnej kary pieniężnej lub rozłożenie jej na raty;
- 3) umorzenie administracyjnej kary pieniężnej w całości lub części;
- 4) umorzenie odsetek za zwłokę w całości lub części.

Dziękuję za uwagę